

Των Αβών η πύλη

ΦΩΤ.: Γ. ΛΕΚΑΚΗΣ

Εκτίσθη από τον Αργείο Άβαντα, τον υιό του Λυγκέως και της Υπερμνήστρας. Την κατοίκισαν Θυράκες, οι οποίοι αργότερα απ' εδώ μετώκησαν στην Εύβοια. Σήμερα, τα ερείπιά της εντοπίζονται ΝΔ της Αταλάντης στο χωριό Έξαρχος, επί του Χλωμού όρους.

Καθώς εισερχόμεθα στον Έξαρχο, ένας δρόμος οδηγεί δεξιά προς ένα ξωκλήσι. Αφού το αφήσουμε (δεξιά μας), καθώς και τον χώρο απορριμμάτων του χωριού (αριστερά), ο στενός δρομίσκος οδηγεί προς ένα μαντρί. Εκεί σταματάμε με το αυτοκίνητο, διασχίζουμε το μαντρί και στα ριζά του λόφου υπάρχει η επιγραφή που σηματοδοτεί τον αρχαιολογικό χώρο. Νοητό μονοπάτι μας ανεβάζει έως τα τείχη, μόλις 5' πεζή, όπου η πύλη εισόδου της ακροπόλεως, η οποία στέκεται

ακόμη όρθια!

Η πόλη είχε πολυγωνικό τείχος, με επάλξεις. Η ακρόπολις ήταν μέσα στο τείχος, επί λόφου. Στα άκρα του είχε πύλες. Μία σώζεται ακόμη σε καλή κατάσταση. Στο ιερό υπήρχαν ναοί, θέατρο, αγορά, και περίφημο μαντείο, ισάξιο με των Δελφών και απευδέστατο!

Πριν όμως φθάσουμε στις αρχαίες Άβαις, θα συναντήσουμε την αρχαία Υάμπολι (ή Υσάμπολι ή Υάμπεια). Για να την επισκεφθούμε σήμερα είναι απλό: Λίγο προ του Εξάρχου, έξοδος δεξιά οδηγεί προς την αρχαία Υάμπεια. Αφού περάσουμε την κοίτη του Άσσου, βλέπουμε ενώπιόν μας τα τείχη της πόλεως. Συνεχίζοντας, ο δρόμος κυκλώνει τον λόφο και διακλαδίζεται: Πάμε προς ξωκλήσι Αγ. Αθανασίου (αριστερά) και ένας στενός ανηφορικός δρόμος οδηγεί στο ύψωμα, απ' όπου μπορεί κανείς να έχει πρόσβαση στην αρχαία πόλη των Λοκρών...

Η αρχαία φωκική πόλις Άβαι των Οπουντίων Λοκρών ευρίσκεται στα ΝΑ της αρχαίας Υαμπόλεως, Δ του Υφαντείου όρους, επί του Κηφισού.

Η Υάμπολις είχε τείχος, βουλευτήριο, θέατρο και περίφημο ναό της Αρτέμιδος. Αλλά και αυτή η πόλις εκάη από τον Ξέρξη. Και μετά κατεστράφη εντελώς από τον Φίλιππο. Ο Αδριανός την ετίμησε, κτίζοντας σε αυτήν μια στοά. Η πόλη ανοικοδομήθηκε και κάποια στιγμή εθεωρείτο βοιωτική. Άτυκτος η αναστασιακή έρευνα, ενώ συνεχώς ανευρίσκονται τάφοι, νομίσματα, κλπ.

Γυρνάμε προς την δημοσιά Αταλάντης-Λεβαδειάς. Στρίβουμε αριστερά (προς Ελάτεια). Λίγο μετά συνάταμε το χωριό Καλαπόδι. Μόλις σε 1.000 μ., αριστερά μας θα συναντήσουμε το ξωκλήσι των Αγίων Αποστόλων, εντός δάσους. Παλαιό εκκλησάκι, ίσα που φαίνεται, έτσι όπως σκιάζεται. Σε άλλα 100 μ. όμως δεξιά μας, ευρέθησαν τα ερείπια του σπουδαίου ναού του Απόλλωνος και της Αρτέμιδος, που ανήκε στην αρχαία Υάμπολι. Θέλει προσοχή και το πού θα σταθμεύσουμε, για να τα ιδούμε, καθ' ότι ο δρόμος είναι στενός. Ο ανυποψίαστος περαστικός δεν θα τα ιδεί ποτέ, γιατί η πινακίδα είναι σε τέτοιο σημείο τοποθετημένη, που δεν είναι... ορατή!